

der sådan to overordnede problemstillinger, som er væsentlige her.

Det ene er de strukturændringer, som er nødvendige i FN-systemet. Det vil jeg vende tilbage til. Det andet er det, som jeg vil kalde den nuværende amerikanske verdensorden, som er udtryk for, at vi har en dominerende magt i verden, som er så stærk, at den i realiteten kan diktere betingelserne for resten af verden.

Det betyder, at i det omfang denne stærke magt ikke er villig til at gå i dialog med det øvrige internationale samfund, har vi en situation, hvor det øvrige internationale samfund bliver kørt ud på et sidespor. Det var i realiteten det, som skete i optakten til Irakkrigen, og det er det, der i realiteten er ved at ske på flere og flere områder.

USA fører en udenrigspolitik, der er unilateralistisk, som tager udgangspunkt i USA's egne interesser. Det er kommet til udtryk ved adskillige lejligheder, mest markant selvfølgelig omkring Bushdoktrinen, hvor man forbeholder sig ret til et forebyggende angreb når som helst og hvor som helst i verden, når det vurderes at være nødvendigt af hensyn til amerikanske interesser.

Andre eksempler er, at USA gik ud af Kyotoaftalen, fordi man ikke ville betale den pris, der skulle betales. Og i betragtning af, at det er USA, der uden sammenligning er den største forbruger af energi i denne her verden, er det klart, at en begrænsning af energiforbruget ville ramme USA. Straffedomstolen er et tredje eksempel.

Derfor er det for mig at se meningsløst at diskutere, hvordan man kan få FN på sporet igen, medmindre man også diskuterer, hvordan man vil presse USA til at tage FN alvorligt. Det er det afgørende spørgsmål her, og der må vi så konstatere, at godt nok er vi blevet enige med regeringen om et ganske fornuftigt vedtagelsesudkast her i dag, men i den praksis, regeringen kører, synes jeg ikke, at man lever op til det. Det handler meget om, at man tør stå op imod USA, hvis det er nødvendigt.

USA vil selvfølgelig godt bruge FN, men det er jo kun, hvis USA kan få FN til at følge de amerikanske interesser. Det var også det, vi så i Irakrisen. Bush forsøgte i september at få FN med for at køre det ad FN-sporret, men da der ikke var et flertal i FN's Sikkerhedsråd for at følge USA, gik USA alligevel, og det er problemet.

Omkring de strukturelle ting er vi fuldstændig enige i behovet for en reform af Sikkerhedsrådet. Ministeren sagde, at det er en vanskelig

opgave. Det er jeg helt enig i, og jeg er også fuldstændig enig i, at man må have en pragmatisk tilgang til det. Det er meget kompliceret.

Sikkerhedsrådet udtrykker jo den magtordning, der var lige efter Anden Verdenskrig, og der er løbet meget vand i åen siden da. Men det er jo klart nok, at gamle magter, der skal afgive noget, er meget utilbøjelige til at gøre det, og der er grænser for, hvor meget man kan udvide Sikkerhedsrådet. Derfor er det her ganske, ganske vanskeligt. Men jeg synes, at man skal fortsætte den fællesnordiske tilgang, som man har kørt igennem adskillige år, herunder en begrænsning af veto retten i Sikkerhedsrådet.

Kl. 16.30

Det er også afgørende, at man får en tilgang til FN, hvori FN får en stærkere rolle i det, jeg ville kalde den forebyggende sikkerhedspolitik, i relation til menneskerettigheder, i relation til, at man, om jeg så må sige, kan afsætte diktatorer med andre midler end militære, og så man kan forebygge konflikter, så man undgår den sidste militære mulighed, som det var tilfældet her. Der kan FN jo spille en meget vigtig rolle, og det skal FN fortsat gøre. Vi er i den forbindelse tilhængere af, at FN får en fast, fredsbevarende styrke. Vi er også tilhængere af, at en sådan FN-styrke bliver udvidet i forhold til, hvad tilfældet er i øjeblikket.

Vi er enige i nødvendigheden af et stærkt FN. Især små lande har en interesse i et internationalt retssystem. International lov og orden er vigtig, og det er i sidste ende FN, der skal kunne sikre det. Det forslag, vi vedtager her i Folketinget, synes jeg er godt. Det peger fremad, og man må så håbe på, at regeringen også i praksis vil leve op til den. Jeg er ikke helt så optimistisk.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

For Det Radikale Venstre, Danmarks internationale parti, er det selvsagt en uhyre vigtig forespørgsel, Kristeligt Folkeparti her rejser.

Med den øgede globalisering vokser nødvendigheden af et internationalt samarbejde, hvor verdenssamfundets fælles interesser kan varetages, og hvor alle lande, uanset størrelse og ressourcer, deltager på lige fod i debat og beslutninger.

For Det Radikale Venstre er FN med dets 190 medlemslande det naturlige centrum for løsninger af problemer af global karakter. Arbejdet med opretholdelse af international fred og sikkerhed, nedrustning, sikring af grundlæggende menneskerettigheder, fattigdoms- og sygdoms-